

Voorjaarsnota 2015

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Veldhoven. Meer weten over Veldhoven?
Kijk op onze website www.veldhoven.nl of bel met 040 – 25 84 411.

Bezoekadres: Meiveld 1, 5501 KA Veldhoven

Postadres: postbus 10101, 5500 GA Veldhoven

E-mail: gemeente@veldhoven.nl

Alle cijfers onder voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraad

Veldhoven, juli 2014

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	5
1.1 INLEIDING	5
1.2 MOTIES EN TOEZEGGINGEN ALGEMENE BESCHOUWINGEN.....	5
1.3 LEESWIJZER	5
2. ACTUALISERING FINANCIËEL BELEID	6
2.1 INLEIDING	6
2.2 FINANCIËLE BEHEERSVERORDENING.....	6
2.3 NOTA RESERVES & VOORZIENINGEN	6
2.4 NOTA WAARDERING & AFSCHRIJVING	7
2.5 NOTA RENTEBELEID EN -TOEREKENING	7
2.6 NOTA KOSTENTOEREKENING.....	8
3. FINANCIËEL PERSPECTIEF 2015–2018.....	9
3.1 FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN.....	9
3.2 STRUCTURELE DOORWERKING KWARAP EN BIJSTELLING UITGANGSPUNTEN	10
3.3 INVENTARISATIE NIEUW BELEID 2015 E.V.	12
3.4 RESUMEREND: GEACTUALISEERD MEERJAREN-PERSPECTIEF	13
3.5 ONTWIKKELING RESERVEPOSITIE.....	13
BIJLAGE I: FINANCIËLE BEHEERSVERORDENING	16
BIJLAGE II: NOTA RESERVES & VOORZIENINGEN	17
BIJLAGE III: NOTA WAARDERING & AFSCHRIJVING	18
BIJLAGE IV: NOTA RENTEBELEID EN -TOEREKENING.....	19
BIJLAGE V: NOTA KOSTENTOEREKENING.....	20

VOORJAARSNOTA 2015 GEMEENTE VELDHOVEN

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de voorjaarsnota 2015 van de gemeente Veldhoven aan. Met deze voorjaarsnota wordt een actualisatie van het financiële beleid gepresenteerd en een financiële doorkijk gegeven in de te maken keuzen voor de komende jaren. Hierdoor wordt een basis gelegd voor de voorbereiding van de programmabegroting 2015-2018.

De financiële doorkijk in deze voorjaarsnota van het meerjarenperspectief en de reservepositie laat zien dat de druk op de financiën nog steeds groot is. Ondanks eerdere ombuigingsopdrachten ligt er voor de begroting 2015 wederom een grote uitdaging. Voornamelijk voor het realiseren van een meerjarig (alle 4 jaren afzonderlijk) sluitende begroting en is er alertheid noodzakelijk voor het handhaven van een gezonde reservepositie.

1.2 Moties en toezeggingen algemene beschouwingen

Tijdens de algemene beschouwingen kunnen door de raad verschillende moties aangenomen worden en door het college verschillende toezeggingen gedaan worden. De voorjaarsnota wordt regelmatig ingezet om de voortgang dan wel uitwerking van deze moties en toezeggingen vorm te geven.

Tijdens de algemene beschouwingen zijn er geen moties en toezeggingen waarover is afgesproken dat in deze voorjaarsnota 2015 een toelichting/stand van zaken wordt gegeven.

1.3 Leeswijzer

Deze voorjaarsnota bestaat uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat een actualisering van het financiële beleid; financiële beheersverordening, nota reserves & voorzieningen, nota waardering & afschrijving, nota rentebeleid en –toerekening, nota kostentoerekening.

In het derde hoofdstuk worden de financiële uitgangspunten voor de begroting 2015 gepresenteerd. Ook vindt de vertaling van deze financiële beleids- en technische uitgangspunten plaats. Tevens wordt geïnterpreteerd welke nieuwe beleidvoornemens er voor 2015 e.v. zijn. Hoofdstuk 3 sluit af met het geactualiseerde meerjarenperspectief 2015-2018, alle in deze voorjaarsnota gepresenteerde voorstellen nieuw beleid en er wordt inzicht gegeven in de reservepositie.

2. Actualisering financieel beleid

2.1 Inleiding

In 2009 is een ingrijpende herijking van de financiële beleidskaders doorgevoerd. Het college en de raad had deze herijking als doel meegegeven het inzicht te verbeteren in het structureel evenwicht tussen baten en lasten in de begroting en de toereikendheid van de reserves.

Er ligt vanuit deze herijking in 2009 van financiële beleidskaders een stevige basis. Desalniettemin is het verstandig om na 5 jaar een 4-tal financiële beleidsnota's (waardering & afschrijving, rentebeleid & -toerekening, kostentoerekening, reserves & voorzieningen) opnieuw tegen het licht te houden. Enerzijds om de financiële kaders te verbeteren c.q. aan te passen aan nieuwe behoeften, inzichten en ontwikkelingen binnen de gemeente Veldhoven. En, anderzijds de huidige financiële kaders uitvoerig te toetsen aan aangepaste financiële wet- en regelgeving. Dit geldt ook voor de financiële beheersverordening. Zodoende is het financiële beleid helemaal klaar en geschikt als basis voor de begroting 2015. De nota's zijn daarom als bijlagen opgenomen in deze voorjaarsnota. In de volgende paragrafen worden per nota de belangrijkste aanpassingen van de actualisatie uiteengezet. De nota weerstandsvermogen & risicomanagement wordt later in 2014 afzonderlijk geactualiseerd.

2.2 Financiële beheersverordening

De financiële beheersverordening regelt op hoofdlijnen de spelregels voor het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie. De gemeentewet schrijft een door de raad vastgestelde financiële beheersverordening verplicht voor. De huidige financiële beheersverordening dateert uit 2006, met een kleine aanpassing (treasurystatuut) in 2011. De vaststelling van de nota P&C Cyclus 2014 door de raad is de aanleiding geweest om de financiële beheersverordening te actualiseren. Hierbij gaat het dan vooral om het in de beheersverordening opnemen van de kwartaalrapportages als tussentijdse rapportage (i.p.v. bestuursrapportages) en een aanpassing in de manier waarop kaderstelling plaatsvindt.

Zie bijlage I voor de financiële beheersverordening. Met het actualiseren van deze financiële beheersverordening zijn geen financiële consequenties gemoeid.

2.3 Nota reserves & voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn onmisbare instrumenten voor een transparante en gedegen financiële bedrijfsvoering en de bepaling van de financiële positie en het financiële vermogen van de gemeente. Uit reserves en voorzieningen kunnen namelijk de kosten en/of uitgaven van nieuw beleid, nieuwe gemeentelijke voorzieningen, financiële tegenvallers, tekorten en risico's worden gedekt. Daarnaast kunnen reserves en voorzieningen worden gebruikt voor een gelijkmatige spreiding van kosten over verschillende jaren om zo ongewenste schommelingen tegen te gaan. Het beleid is ten opzichte van de nota uit 2009 op één plaats wezenlijk gewijzigd. Op basis van een toezegging uit de voorjaarsnota 2014 om gelijkmatige woonlasten voor burgers en

bedrijven te realiseren, zijn tariefegalisatiereserves in het beleid opgenomen voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. Waar eerst een overschot of tekort eenmalig werd verrekend in het tarief (met fluctuaties tot gevolg) worden deze tekorten/overschotten nu meerjarig uitgesmeerd. De nieuwe nota wordt ingevoerd vanaf de begrotingscyclus 2015.

Zie bijlage II voor de nota reserves en voorzieningen. De actualisatie van deze nota zorgt voor een aantal verschuivingen tussen reserves (zie hoofdstuk 4 van de nota reserves en voorzieningen). De nota heeft geen financiële consequenties voor de begrotingssaldi 2015-2018.

2.4 Nota waardering & afschrijving

De nota Waardering en Afschrijving is een instrument dat zorgt voor het eenduidig behandelen van gemeentelijke investeringen en kapitaallasten. De nota is ten opzichte van de vorige nota uit 2009 niet veel veranderd. De wijzigingen betreffen met name tekstuele verduidelijkingen. Zo is nu expliciet opgenomen dat restantkredieten voor investeringen die in een volgend jaar (na de geplande realisatiedatum) nog moeten worden ingezet, blijven gehandhaafd en niet vervallen bij de jaarrekening. Daarbij is opgenomen dat er geen maximum is voor het aantal keren dat restantkredieten mogen worden overgeheveld. Dit was voorheen ongeschreven beleid. Het college zal hierover de raad in het 1e kwartaal van een jaar informeren door een toelichting te geven van alle restantkredieten die voor de 2e maal of meer worden overgeheveld en waarbij de uitvoering van werkzaamheden nog niet is gestart. Verder is, conform besluit bij de programmabegroting 2013, de afschrijvingstermijn voor gebouwen aangepast van 40 jaar naar 45 jaar. De nieuwe nota wordt ingevoerd vanaf de begrotingscyclus 2015.

Zie bijlage III voor de nota waardering en afschrijving. Met het actualiseren van deze nota zijn geen financiële consequenties gemoeid.

2.5 Nota rentebeleid en -toerekening

De nota rentebeleid en -toerekening beschrijft de wijze waarop rentelasten en -baten worden geraamd in de begroting en verantwoord in de jaarrekening. Ook worden kaders vastgesteld over de toerekening van rente.

Voor de toerekening van rente aan producten en bouwgrondexploitaties werd tot op heden één rekenrente percentage gehanteerd. In het nieuwe beleid hebben we voor de toerekening van rente aan de bouwgrondexploitaties daarop een uitzondering gemaakt. Dit op advies van de accountant. Wij verkeren momenteel in een periode waarin de rente erg laag is. De tijdshorizon van bouwgrondexploitaties is vaak erg lang. Het is daarom voorzichtiger om gedurende de looptijd van de bouwgrondexploitatie de toegerekende rente te laten oplopen naar een langjarig gemiddeld percentage. Dit doen we door het jaarlijks met 0,1% te laten stijgen. De nieuwe nota wordt ingevoerd vanaf de begrotingscyclus 2015.

Zie bijlage IV voor de nota rentebeleid en -toerekening. De actualisatie van deze nota zorgt voor een bijstelling van verliezen en winsten van bouwgrondexploitaties. Het effect

is nihil voor de jaren 2015-2018 en uit zich pas in een later stadium. De winstnemingen van de projecten De Drie Dorpen en Habraken staan gepland in respectievelijk 2028 en 2030. Door het stijgen van de toegerekende rente aan deze bouwgrondexploitaties wordt een lagere winst verwacht in die jaren van € 1,3 mln voor De Drie Dorpen en € 569.000,- voor Habraken. De nota heeft geen financiële consequenties voor de begrotingssaldi 2015-2018.

2.6 Nota kostentoerekening

Wat kost een programma of een product? Hoe kunnen we inzicht geven in de kostprijzen van de gemeentelijke heffingen en tarieven? Wat doen wij allemaal voor de diensten die geleverd worden? Om deze vragen te kunnen beantwoorden is een juiste kostentoerekening belangrijk. Het doel van de nota is het zo juist mogelijk verdelen van kosten naar de producten van de gemeente. Hierbij staan apparaatskosten centraal. Deze doelstelling gaat gepaard met een drietal voorwaarden:

- Eenvoud → de juistheid van de nieuwe systematiek dient in verhouding te staan tot de administratieve lasten ervan.
- Bedrijfseconomische principes → kosteninzicht, transparantie, informatievoorziening en sturing voor de budgethouder.
- Voldoen aan wet- en regelgeving

In de nieuwe nota is vooral ingezet om de verhouding tussen administratieve last en nauwkeurigheid verder te verbeteren. De systematiek is op onderdelen vereenvoudigd zonder dat inzicht, transparantie, juistheid, volledigheid en wet- en regelgeving in het geding zijn. De nieuwe nota wordt ingevoerd vanaf de begrotingscyclus 2015.

Zie bijlage V voor de nota kostentoerekening. Met het actualiseren van deze nota zijn geen financiële consequenties gemoeid.

3. Financieel perspectief 2015–2018

Dit hoofdstuk van de voorjaarsnota betreft een bijstelling van het meerjarenperspectief 2014-2017 aan de hand van een aantal elementen. Deze elementen worden in de afzonderlijke paragrafen belicht.

Ten eerste worden de financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2015-2018 voorgelegd. De consequenties van deze technische uitgangspunten worden zichtbaar gemaakt in de tweede paragraaf. Verder wordt de structurele doorwerking van de eerste kwartaalrapportage 2014 in deze paragraaf gepresenteerd.

Vervolgens wordt een inventarisatie gepresenteerd van nieuwe beleidsvoornemens 2015 en volgende jaren. Conform de indeling van de begroting 2015 is een onderscheid gemaakt in wettelijke ontwikkelingen (categorie W) en middelen die beschikbaar gesteld moeten worden voor een handhaving van het huidige voorzieningenniveau activiteiten (categorie H) en nieuwe beleidsvoornemens (categorie N).

In de vierde paragraaf zal vervolgens inzicht worden verschaft in het geactualiseerde meerjarenperspectief na verwerking van alle in deze voorjaarsnota gepresenteerde mutaties. Dit vormt het vertrekpunt voor de totstandkoming en de begroting 2015 en volgende jaren.

Tot slot wordt in paragraaf 5 de stand van de algemene reserves gepresenteerd. Hier is tevens de kwartaalrapportage I-2014 en de mutaties uit deze voorjaarsnota in verwerkt om een actueel beeld van de reservepositie te geven.

3.1 Financiële uitgangspunten

Hieronder volgen enkele beleidsmatige uitgangspunten voor de te ramen baten en lasten in de verschillende jaarschijven van de begroting 2015 en de meerjarenbegroting 2016-2018. De financieel beleidsmatige en technische uitgangspunten worden in deze voorjaarsnota als financiële spelregels gepresenteerd, waarvan het merendeel tot nu toe al werd gehanteerd en in aangescherpte vorm nu is weergegeven als kader voor de (meerjaren)begroting.

Beleidsmatige uitgangspunten

1	Het begrotingsjaar 2015 en volgende jaren is tenminste sluitend (begrotingssaldi 2015, 2016, 2017 en 2018 ≥ 0). Tevens is het streven om een positieve algemene vrije reserve te presenteren voor al deze jaren.
2	Reëel ramen is het uitgangspunt voor de begroting 2015 en de meerjarenbegroting 2016-2018 op basis van voorzichtigheid en nauwkeurigheid.
3	Het financieel beleid op het gebied van waardering en afschrijving, reserves, voorzieningen en rentebeleid alsmede kostentoerekening ligt vast in afzonderlijke beleidsnota's als basis voor de (meerjaren)begroting. Eventuele beleidsafwijkingen van deze door de raad vastgestelde nota's, die ten grondslag liggen aan de begroting, worden ook afzonderlijk gemeld in de begroting en op deze wijze door de raad geaccordeerd.
4	In 2015 werken we volgens de kaders van de nota Planning & Control cyclus 2014, met een doorontwikkelde P&C cyclus. Binnen deze nieuwe cyclus wordt per

	kwartaal een kwartaalrapportage opgesteld en voorgelegd aan de raad. Per programma is op 1 A4 in één oogopslag de stand van zaken van het programma inzichtelijk. Op basis van de kwartaalrapportages kunnen besluiten worden genomen. Hierbij kan gedacht worden aan het overhevelen van middelen en bijstelling van kaders, ambities, prestaties en middelen. Afweging van het toekennen van middelen voor volgende jaren blijft ook plaatsvinden bij de begrotingsbehandeling (integrale afweging). Dit betekent dat er tussentijds besluiten kunnen worden genomen met financiële consequenties. Deze worden direct verwerkt en kunnen ook een meerjarig effect hebben. Het integrale beeld van de meerjarenraming is te vinden in de begroting. Bij de begrotingsbehandeling kan dan ook de integrale planning en meerjarenafweging plaatsvinden.
--	--

Technische uitgangspunten

5	Prognose van het aantal inwoners en woningen worden bepaald op basis van kengetallen uit de jaarrekening én de geactualiseerde woningbouwplanning per 1 januari 2014.
6	De personeelsbegroting is onderdeel van de (meerjaren)begroting. De te ramen stijging van de salarislaster wordt meerjarig bepaald op basis van de CPB loonindex. Voor de jaren 2015 tot en met 2018 wordt uitgegaan van een jaarlijkse loonstijging van 2,5%. (in de meerjarenbegroting 2014-2017 was dit 0% voor het jaar 2014 en 1,0% voor de jaren 2015, 2016 en 2017 op basis van een inschatting van CAO afspraken).
7	De te ramen stijging van de beïnvloedbare lasten wordt voor de jaren 2015, 2016 en 2017 bepaald op 0%, dit is conform het besluit uit de begroting 2014 in het kader van de ombuigingen. Voor 2018 wordt voorgesteld ook uit te gaan van een lastenindexering van 0%.
8	De te ramen stijging van de beïnvloedbare baten wordt meerjarig bepaald op basis van (een inschatting van) de inflatie volgens het CBS (april 2014). Op basis van deze gegevens wordt in de meerjarenbegroting 2015-2018 uitgegaan van een prijsstijging van 1,2% (terwijl in de begroting 2014-2017 nog uitgegaan werd van 2,9% volgens het CBS maart 2013).
9	De stijgingspercentages voor lonen en prijzen worden bij de totstandkoming van de begroting niet meer aangepast, tenzij er sprake is van een afwijking van meer dan 0,50% op jaarbasis. Dit uitgangspunt geldt niet voor de beïnvloedbare lasten 2015-2018 zoals genoemd onder punt 7 (0% i.h.k.v. ombuigingen).
10	Voor begrotingsjaar 2018 als vierde, nieuw toegevoegde jaarschijf (waarbij 2018 = 2017), van de meerjarenbegroting wordt areaaluitbreiding nieuw opgenomen. Dit betreft onder meer (autonome) uitbreiding van het onderhoud aan wegen, straten, pleinen, groen, verlichting en dergelijke. Voor de jaren 2015-2017 wordt de areaaluitbreiding (eventueel) bijgesteld.

3.2 Structurele doorwerking kwarap en bijstelling uitgangspunten

Voor de actualisatie van de begrotingsjaren 2015-2018 gaan we terug naar het meerjarenperspectief 2014-2017, zoals dat in de eerste kwartaalrapportage 2014 in paragraaf 3.2 als startpunt is gepresenteerd. Uitgaande van vaststelling van deze

kwartaalrapportage dient het meerjarenperspectief 2015-2018 geactualiseerd te worden met de structurele doorwerking van bijstellingen uit deze rapportage.

Daarnaast worden alle meerjarige calculaties geactualiseerd op basis van de financieel-technische uitgangspunten (loon- en prijscorrecties) en eventuele overige autonome ontwikkelingen, zoals deze in paragraaf 3.1 zijn weergegeven. Ook wordt voor het nieuwe jaar, 2018, de areaaluitbreiding meegenomen. Eventuele kleinere correcties in de calculaties of verschuivingen in ramingen tussen jaren zijn nu nog niet meegenomen, maar worden betrokken bij de opstelling van de begroting. Ook de actualisatie van de personeelsbegroting 2015 in combinatie met de urenplanningen 2015 zijn nog niet financieel vertaald.

Deze structurele doorwerking van de kwartaalrapportage alsmede de bijstelling van de technische uitgangspunten leidt tot wijziging van de meerjarige begrotingssaldi, hetgeen in onderstaand overzicht is weergegeven.

Geactualiseerd meerjarenperspectief 2015-2018 o.b.v. kwarap I-2014 en uitgangspunten

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2015	2016	2017	2018
Meerjarenperspectief incl. wijzigingen 2014		41	1.131	2.202	2.202
- Structurele doorwerking kwartaalrapportage I-2014		-1.501	-1.680	-1.965	-1.965
Meerjarenperspectief na kwartaalrapportage I-2014		-1.460	-549	237	237
- Bijstelling rekenrentepercentage		-285	-305	-302	-296
- Effect van de bijstelling technische uitgangspunten		-493	-991	-1.497	-1.129
Subtotaal		-778	-1.296	-1.799	-1.425
Meerjarenperspectief 2015-2018 na bijstellingen en kwartaalrapportage I-2014		-2.238	-1.845	-1.562	-1.188

De saldi in dit overzicht geven aan dat na verwerking van de structurele consequenties van kwartaalrapportage en na bijstelling van de uitgangspunten er sprake is van een begrotingstekort van € 2.238.000,- in 2015 aflopend tot en met een tekort van € 1.188.000,- in 2018.

Voor de toelichting op de structurele doorwerking van de kwartaalrapportage wordt verwezen naar dit betreffende document inclusief het resumerende overzicht.

In de begroting 2015 zal op basis van de geactualiseerde liquiditeitenplanning m.b.t. investeringen en bouwgrondexploitatie de rentelasten meerjarig worden bijgesteld. Conform de nota rentebeleid en -toerekening wordt daarnaast jaarlijks de rekenrente bijgesteld. De rekenrente voor de begroting 2015-2018 is berekend op 2,6%. In de vorige meerjarenbegroting 2014-2017 was de rekenrente 2,8%. Een daling van de rekenrente heeft een negatief effect op het exploitatiesaldo van de begroting. De meerjarige bijstelling is als volgt: voor 2015 een nadeel van € 285.000, 2016: € 305.000, 2017: € 302.000 en voor 2018 een nadeel van € 296.000.

Het negatieve effect wordt veroorzaakt doordat met een lagere rekenrente minder rente wordt doorbelast naar de bouwgrondexploitatie. Verder is er nog een aantal producten die middels kostendekkende tarieven aan de burger worden doorbelast. De bijstelling van de rente op deze producten heeft derhalve geen effect op het exploitatiesaldo van de begroting.

De technische uitgangspunten zijn weergegeven in paragraaf 3.1. De te ramen stijging van de beïnvloedbare lasten wordt voor de jaren 2015-2017 bepaald op 0%. Dit is

conform het besluit van de begroting 2014 in het kader van de ombuigingen. Voor 2018 wordt voorgesteld de ombuiging op prijsstijging van lasten te continueren en zodoende ook een index van 0% te hanteren. De baten worden in de periode 2015-2018 geïndexeerd met 1,2% op basis van het inflatiecijfer volgens het CBS (april 2013).

De personeelsbegroting is onderdeel van de (meerjaren)begroting. De te ramen stijging van de salarislasteren wordt meerjarig bepaald op basis van de loonindex volgens het CPB (Centraal Plan Bureau). Voor de jaren 2015 tot en met 2018 wordt op basis van deze index uitgegaan van een jaarlijkse loonstijging van 2,5%. Dit in tegenstelling tot de uitgangspunten die toegepast zijn bij de begroting 2014-2017 (Voor de periode 2015-2017 werd een prijsindex van 1% toegepast).

De basis van de jaarschijf 2018 is het jaar 2017 (zie technische uitgangspunten paragraaf 3.1). Gevolg hiervan is dat de rentelast 2018 niet actueel is. Deze is voor het jaar 2018 geactualiseerd en verwerkt in het effect van de bijstelling technische uitgangspunten. Ook zijn door areaalveranderingen (verwachte woningbouw) de onderhoudsbudgetten bijgesteld.

Tot slot, wanneer er sprake is van een geprognosticeerde afwijking van 0,5% (prijs- en/of loonindex), dan zullen de ramingen in de aanloop naar de begroting 2015 alsnog worden bijgesteld met het dan actuele percentage.

3.3 Inventarisatie nieuw beleid 2015 e.v.

In dit hoofdstuk zijn voor elk programma de nieuwe beleidsvoornemens geïnventariseerd die consequenties hebben in 2014 en/of verder. Dit betreft enkel een inventarisatie van de beleidsvoornemens, aangezien de integrale afweging pas plaatsvindt bij de begroting 2014.

De beleidsvoornemens zijn voorzien van een categorie (W, H, of N):

Categorie W (wettelijk): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waarin de kosten hun oorsprong vinden in aanpassing van wet of regelgeving of uitvoering van reguliere wettelijke taken.

Categorie H (handhaving huidig niveau): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waarin de beleidsvoornemens zorg dragen voor handhaving van het huidige voorzieningenniveau (extern) of het niveau van de bedrijfsvoering (intern)

Categorie N (nieuw): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waar het zwaartepunt in het beleidsvoornemen gelegen is in een nieuw voornemen of een (kwaliteits)impuls voor het huidige voorzieningenniveau.

Er zijn op dit moment geen voorstellen nieuw beleid.

3.4 Resumerend: Geactualiseerd meerjarenperspectief

Deze voorjaarsnota geeft na bijstelling aan de hand van alle elementen uit de vorige hoofdstukken c.q. paragrafen een geactualiseerd meerjarenperspectief, waaruit de beschikbare (structurele) begrotingsruimte naar voren komt. Dit geactualiseerde meerjarenperspectief in deze voorjaarsnota vormt het vertrekpunt voor de totstandkoming c.q. behandeling van de begroting en de integrale afweging van voorstellen voor het eventueel ter beschikking stellen van middelen. Het effect van mei/juni-circulaire 2014 is nog niet in deze voorjaarsnota verwerkt. De effecten van deze circulaire worden bij kwartaalrapportage II-2014 meegenomen.

Het geactualiseerde meerjarenperspectief ziet er na actualisatie als volgt uit:

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2015	2016	2017	2018
Meerjarenperspectief incl. wijzigingen 2014	41	1.131	2.202	2.202	
- Structurele doorwerking kwartaalrapportage I-2014	-1.501	-1.680	-1.965	-1.965	
Meerjarenperspectief na kwartaalrapportage I-2014	-1.460	-549	237	237	
- Financiële beheersverordening	0	0	0	0	0
- Reserves & voorzieningen	0	0	0	0	0
- Waardering & afschrijving	0	0	0	0	0
- Rentebeleid en -toerekening	0	0	0	0	0
- Kostentoerekening	0	0	0	0	0
Subtotaal effect hoofdstuk 2	0	0	0	0	
- Bijstelling rekenrentepercentage	-285	-305	-302	-296	
- Effect van de bijstelling technische uitgangspunten	-493	-991	-1.497	-1.129	
Subtotaal effect paragraaf 3.2	-778	-1.296	-1.799	-1.425	
- Ontwikkelingen gemeentefonds ahv mei(juni)circulaire 2014	pm	pm	pm	pm	
Subtotaal effect ontwikkelingen voor begroting	0	0	0	0	
Meerjarenperspectief 2015-2018 na voorjaarsnota	-2.238	-1.845	-1.562	-1.188	

Na verwerking van de bijstellingen uit hoofdstuk 2 en paragraaf 3.2 komt een begrotingstekort naar voren in 2015 van € 2.238.000,- en begrotingstekorten van € 1.845.000, €1.562.000 en € 1.188.000 in 2016, 2017 en 2018.

3.5 Ontwikkeling reservepositie

In onderstaande tabel wordt de actuele stand van de algemene reserve weergegeven. In de beginsaldi 2015 is rekening gehouden met de wijzigingen in 2014 voortkomend uit de kwartaalrapportage I-2014 en de ontwikkelingen jaarrekening 2013. De jaarschijf 2018 is een nieuwe jaarschijf in de meerjarenbegroting, die pas bij de opstelling van de begroting 2015-2018 volledig ingevuld kan worden. Vooralsnog is in de laatste kolom op onderdelen in 2018 een pro memoriepost opgenomen. De aanpassing van de rekenrente (paragraaf 3.3) heeft effect op de hoogte van de verlieslatende complexen, hetzelfde geldt voor de aanpassing van het meerjarige rentebeleid (paragraaf 2.5). Dergelijke aanpassingen worden verwerkt in het actuele boekjaar, 2014, en zal ter besluitvorming worden voorgelegd bij kwartaalrapportage II-2014. Wel zitten deze effecten verwerkt in de presentatie van de reservepositie.

De algemene reserve (in tegenstelling tot bestemmingsreserves) is het onbestemde deel van het eigen vermogen (totaal van bezittingen minus totaal van schulden). De

gemeente Veldhoven heeft de algemene reserve verdeeld in een benoemd risico deel, een onbenoemd risico deel en een vrij deel. De algemene vrije reserve kan worden ingezet om incidentele uitgaven te dekken. De algemene reserve mag niet negatief zijn, maar het is daarnaast ook zeker niet wenselijk om een negatieve algemene vrije reserve te hebben. Is dit wel het geval dan kunnen (benoemde en onbenoemde) risico's niet gedekt worden. Adequaat handelen is dan vereist.

In de tabel op de volgende pagina is te zien dat algemene vrije reserve elk jaar van de meerjarenbegroting 2015-2018 positief is. Hetzelfde geldt voor de algemene reserve als geheel. Doelstelling blijft om bij de begroting 2015 een meerjarig positieve algemene reserve en meerjarig positieve algemene vrije reserve te presenteren.

In hoofdstuk 4 van de nota reserves en voorzieningen wordt aangegeven dat er onderhoud van reserves in 2014 moet plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn ook verwerkt in het beginsaldo 2014 van de algemene vrije reserve.

Overzicht algemene reserve

	2015	2016	2017	2018
bedragen x € 1.000,-				
Stand per 1-1				
Risicoreserve benoemde risico's	6.289	6.289	6.289	6.289
Risicoreserve onbenoemde risico's	10.000	10.000	10.000	10.000
Algemene vrije reserve	29.561	22.163	19.803	16.981
Totale algemene reserve	45.850	38.452	36.092	33.270

Mutatie overzicht algemene vrije reserve

	2015	2016	2017	2018
bedragen x € 1.000,-				
Stand 1-1 algemene vrije reserve	29.561	22.163	19.803	16.981
Onttrekkingen primitieve begroting 2014				
Investerings maatschappelijk nut	1.682	1.850	1.950	pm
Openbare ruimte VSO-PWA/kinderboerderij	32	277	0	0
Egalisatie reserve grote werken	0	0	900	pm
Egalisatie voorziening bovo	-48	1.178	-28	pm
Combinatiefuncties	73	0	0	0
Kwarap I 2014				
Aanpassing egalisatie reserve grote werken	1.620	0	0	0
Verschuivingen bestaande kredieten MN van 2014 naar 2015	3.697	0	0	0
Overheveling kosten WMO van 2014 naar 2015	350	0	0	0
Totaal onttrekkingen	7.406	3.305	2.822	0
Stortingen primitieve begroting 2014				
Begroot resultaat BGE	6	621	0	3.503
Kwarap I- 2014				
Mutatie winstnemingen bge door jaarrekening 2013	2	325	0	-784
Voorjaarsnota 2015				
Mutatie winstnemingen bge door bijstelling rekenrentepercentage van 2,8% naar 2,6%	0	-1	0	-2
Totaal stortingen	8	945	0	2.717
Stand 31-12 algemene vrije reserve	22.163	19.803	16.981	19.698

De meerjarenprognose van de algemene vrije reserve wordt mede bepaald door de tussentijdse geplande winstnemingen in diverse bge's, aangegeven bij de jaarrekening 2013 (zie in bovenstaande tabel bij 'Resultaten bge jaarrekening 2013'). Over de periode 2015 -2018 bedraagt de winstneming op bouwgrondexploitaties € 3,6 miljoen.

Bijlage I: Financiële beheersverordening

Bijlage II: Nota reserves & voorzieningen

Bijlage III: Nota waardering & afschrijving

Bijlage IV: Nota rentebeleid en -toerekening

Bijlage V: Nota kostentoerekening